

Становище от министерство на образованието и науката

Относно: заседание на Комисията по политиките за българите в чужбина на тема: Проблеми, свързани с признаването на осигурителния стаж на учителите в българските неделни училища в чужбина

Разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (обн. ДВ, бр. 21 от 17 март 2000 г.) дава легално определение на понятието учителски трудов стаж – това е осигурителният стаж, положен на учителска или възпитателска длъжност в учебни и възпитателни заведения. За учителски стаж се счита и осигурителният стаж на директорите и заместник-директорите на учебни и възпитателни заведения, ако те са изпълнили пълната норма задължителна преподавателска работа.

Съгласно чл. 19, ал. 3 от посочената наредба учебни и възпитателни заведения по смисъла на ал. 1 са създадените по реда на Закона за народната просвета.

Законът за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) отменя Закона за народната просвета. В новия закон изрично са посочени институциите в системата. Българските неделни училища в чужбина не са посочени като институции както в ЗПУО, така и в Наредба № 9/19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Образователната политика на МОН, насочена към подпомагане дейността на българските неделни училища в чужбина, се реализира чрез:

· Национална програма (НП) „Роден език и култура зад граница”, одобрявана ежегодно с решение на Министерския съвет от 2009 г. до настоящия момент;

· Постановление на Министерския съвет (ПМС) № 334/08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина.

Финансирането по постановлението се осъществява въз основа на финансови стандарти, осигуряващи устойчиво развитие на образователните дейности, а финансирането по програмата „Роден език и култура зад граница” е на конкурсно-проектен принцип, с което са осигурени възможности за българските неделни училища в чужбина да планират в перспектива конкретните дейности и средства, които са им необходими.

Дейността на тези училища се организира в чужбина от:

- организации на българи, живеещи извън Република България, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователно-културна дейност;

- дипломатическите представителства на Република България в чужбина;

- български православни църковни общини.

Договорите за работа с лицата, които осъществяват дейностите в българските неделни училища, се сключват с представляващите организациите, към които функционират училищата (чуждестранни юридически лица, дипломатически представителства, църковни общини).

Предвид изложеното и във връзка с факта, че българските неделни училища в чужбина не са учебни и възпитателни заведения както по смисъла на отменения Закон за народната просвета, така и на новия Закон за предучилищното и училищното образование, преподавателската работа на учителите в тях не може да бъде зачетена за учителски стаж по смисъла на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

За тези лица е възможно да бъде признат общ осигурителен стаж при положение, че за тях са внасяни осигурителни вноски и същите работят в държава-членка на ЕС или на Европейското икономическо пространство или в държава, с която Р България има сключено Споразумение, уреждащо въпросите относно социалното осигуряване.

Считаме за целесъобразно Комисията по политиките за българите в чужбина в 43-то Народно събрание да изиска становища от Министерството на труда и социалната политика и от Националния осигурителен институт за решаването на поставения проблем.